

A VENDÉGLŐS

A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének
és a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., KALVIN-TÉR 2.
TELEFON: JÓZSEF 22-70
Hirdetéseket — csakis ajánlhatóknek ismert
cégektől — a kiadóhivatal vesz föl.

Megjelenik minden hónapban
kétszer: 10-én és 25-én.
Egyes szám ára 5 korona.

Előfizetés: nem tagoknak
egy évre 100 korona.
A lapot az Ipartestület és az Országos
Szövetség tagjai ingyen kapják.

Főnökök és alkalmazottak

A *Vendéglős* minden száma tanúság arról, hogy ez az ujság nem egyoldalúan képviseli a főnökök és munkaadók érdekeit; igyekszik a méltányosság és az igazság szavaival megvilágítani azokat a kérdéseket, amelyek a főnökök és alkalmazottaik jogviszonyaira vonatkoznak.

Azok a férfiak, akik az országos szövetség és a budapesti ipartestület élén állanak, nem egy ízben tettek tanúságot arról, hogy minden cselekedetüket és egész fölfogásukat a szociális megértés irányítja. Nem kell hivatkoznunk egyébre, mint azokra a törekvésekre, amelyek a munkanélküliség megszüntetésére irányulnak. Nem kell hivatkozni másra, mint arra a küzdelemre, amelyet az ipartestület a kormányhoz intézett fölterjesztéseiben a pincérleányok ellen folytat. Rá kell mutatnunk az ipartestület előjáróságának legutóbbi határozatára, amellyel az alkalmazottak fizetési viszonyait újból rendezte s amelyben újra állást foglalt a szabadnapok kérdésében is. Mindenekfölött azonban ismételen ide kell iktatnunk azt a jelentést, amely az alkalmazottakkal való viszonyról a debreceni országos gyűlésen hangzott el s amely a következőket mondotta:

— Munkatársaink, alkalmazottaink anyagi helyzetének javítására, megélhetésük biztosítására, elhelyezésük megkönnyítésére, az ügynöki rendszer megszüntetésére, szakismereteik gyarapítására, szellemi kiképzésüknek tökéletesítésére, a munkanélküliség apasztására a súlyos megélhetés és a vendéglősipar nehéz helyzetének mérlegelése mellett minden lehetőt elkövettünk. Első gondunk volt megállapítani a *fizetési minimumot*, amelynek újabb megállapításán, tekintettel a változott megélhetési viszonyokra, ismételen határoztunk.

— Hogy az alkalmazottak elhelyezésénél minden anyagi megterheléstől megkímélje az alkalmazottakat és a protekció osztogatásától megóvja, az ipartestület közben járt, hogy az ipartestületi elhelyezés állami legyen. Ez sikerült is és az elnökség *A Vendéglős* minden számában és több ízben nyomatékosan figyelmeztette tagjait, hogy személyzetüket kizárólag az állami munkaközvetítő hivataltól, a vidékiek pedig a hatósági munkaközvetítő hivataltól, — amely teljesen az, ami az állami munkaközvetítő, az ő felügyelete alatt áll és az ügykezelése is olyan — szerezzék be. Tette pedig azért, mert az állami elhelyezés

teljesen díjtalan, míg az ügynöki elhelyezés súlyos anyagi terhet ró az alkalmazottakra, a szakszervezeti elhelyezés pedig első sorban hatalmi kérdés, mert csak szakszervezeti tagokat helyez el és ezek közül is csak azokat, akik a szakszervezeti járulékot pontosan megfizetik. Az állami munkaközvetítés az egyedüli mód az ügynöki elhelyezés megszüntetésére és az alkalmazottaknak az ezen elhelyezés ellen oly rég hangoztatott panaszaik orvoslására. Szakismereteik gyarapítására, szellemi kiképzésüknek tökéletesítésére továbbképző tanfolyamokat létesítettünk, amelyeknek látogatására ez úton is felhívjuk szíves figyelmüket. A munkanélküliség apasztása végett nyomatékosan felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy üzleteikből bocsássák el a pincér- és kenyeresleányokat és helyükre férfi pincéreket alkalmazzanak. Ezáltal egyrészt munkához és kenyérhez jutnak a most helynélküli pincérek, másrészt könnyebben kapunk majd konyhaszemélyzetet, akiknek köréből kerültek ki csekély kivétellel a jelenben alkalmazott pincér- és kenyeresleányok.

— A szabad nap megadását is elhatározta az ipartestület előjárósága, hogy így módot adjon a dolgozó alkalmazottaknak fáradalmaik kipihenésére, családi ügyeik elintézésére, a családi élet örömeinek élvezésére és saját önképzésükre. Eleddig konkrét panasz még egy sem érkezett hozzánk, hogy a főnökök alkalmazottaiktól e kedvezményt megvonták volna. Ellenben számos helyről kaptunk értesítést, hogy az alkalmazottak e kedvezményt igénybe venni nem óhajtják.

— Általában az a tapasztalatunk, hogy dolgozó munkatársaink — akiket efelől meg is kérdeztünk — helyzetükkel általában meg vannak elégedve. Elégedetlenség csak a munkanélküliek köréből hallatszik. Ezek pedig, bármily kedvező körülmények között éljenek dolgozó munkatársaink, sohasem lesznek helyzetükkel megelégedettek és ez természetes is.

— Az állami elhelyezést nagyban megnehezíti a kereskedelmi miniszter úr azon legújabb rendelkezése, mely a vidékre kihelyezett alkalmazottaktól az ingyen utazás kedvezményét megvonta. Az 1916. évi XIII. t.-c. a vidékre kihelyezett munkásoknak ingyen utazást biztosít. Ezt a felette humánus rendelkezést semmisítette meg a miniszteri rendelkezés és szinte lehetetlenné tette az állami munkaközvetítő áldásos működésének vidékre való kiterjesztését, ami nagyban hozzájárul a munkanélküli-

ség számának szaporításához, mert a mai túl magas vasuti árakat a vidékre kihelyezettek közül csak kevesen vannak abban a szerencsés helyzetben, hogy meg tudják fizetni. Azért a debreceni nagygyűlés határozatából kérésére az Országos Szövetség megokolt felterjesztésben kérte a kereskedelmi minisztert az 1916. évi XIII. t.-c. visszahelyezésére, illetőleg rendeletének visszavonására.

Ime ezeket teszik alkalmazottaik érdekében a vendéglősök és szállodások. Nem hivalkodásból mondjuk ezt, de annak a szilárd meggyőződésünknek igazolására, hogy alig van ipar, amely a mostani nehéz gazdasági viszonyok közt annyit tett volna alkalmazottaiért, mint a miénk. Hiszen a legnagyobb küzdelem, amelyet évtizedek óta folytatott iparunk, s amelyet most mi vittünk győzelemre, a képesítés valójában nem a mi érdekünk, hanem az alkalmazottainké. Az ő érdekük, hogy önállósítási törekvéseiket, boldogulásuk végső célját ne akadályozza meg se jogosulatlan verseny, se kontárok törtétele, se pedig semmiféle protekció.

Ugy érezzük, ez a küzdelem, amelyet az alkalmazottak szervezeteinek vezetői a kollektív szerződés érdekében folytatnak, fölösleges. A kollektív szerződést, jól tudjuk, nem a főnökök, hanem az alkalmazottak nem tartották be. A kollektív szerződés a vendéglősiparban szinte lehetetlen, mert az ipar természetével és jellegével ellenkezik. Alig van ipar, amelynek keretében olyan aránytalanságok vannak, mint a miénkben. Egy szedő teljesítménye a legtöbb nyomdában ugyanaz; a vasesztergályosé a legtöbb gyárban egyforma. Ó, de mi más követel az élet az elsőrendű dunai szálló éttermének segédjétől, mint a kis vendéglő pincéjétől. Mi más a szobapincér szolgálata az egyik szállóban, s mi a másikban! Mi a szakács dolga az egyik konyhán, s mi a másikon! Milyenek a borralaló különbségek az egyik étteremben, s milyenek a másikban! Milyen különböző a munkaidő az egyik üzletben és a másikban! Vajjon hiszi és akarja-e valaki a mostani gazdasági és megélhetési viszonyok között a borralalórendszer megszüntetésének lehetőségét. Őszintén állítjuk, a borralalórendszer föntartása nem a vendéglős és nem a szállodatulajdonos érdeke. El kell hinni, ha a borralalórendszer eltörlése esetén az alkalmazottak — az ellátás beszámításával — ugyanazt a fizetést kapnák, mint akár a tudományegyetem nyilvános rendes tanárai, ők maguk kívánnák a borralalórendszer visszaállítását. Megengedjük, normális gazdasági és megélhetési viszonyok között erről a kérdéstről *elvben* lehetne beszélni, ma még erről és a *százalékrendszer* behozataláról tár-

gyalni igazán nem egyéb, mint fölösleges emiatt megzavarni a főnökök és az alkalmazottak viszonyát.

Őszintén hisszük, hogy az a méltányosság és szeretet, amellyel iparunk az alkalmazottak ügyét mindig intézte, természetessé teszi a kérdésnek legmegnyugtatóbb elintézését. A mostani gazdasági viszonyok, a drágaság, a súlyos adók ránehezednek a munkaadók vállaira is. A közönség teherviselési képessége mindjobban csökken. Az alkalmazottaknak érezniök kell, hogy a főnökök tisztességes polgári megélhetést akarnak adni számukra, viszont tudniök kell, hogy *hatalmi kérdésekben* nem hajlandók elismerni semmilyen olyan jelszó jogosultságát, amely a forradalmi idők szótárából való.

Bajok a szállodaadóval

A szállodaadó, amelyet a főváros elrendelt, s amely ellen az ipartestület szállodás szakosztálya több ízben állást foglalt, életbelépett. Az adórendelet több pontja azonban homályos, a főváros illetékes ügyosztálya nem tud útbaigazítást adni, s így a szállodaadó kirovása és behajtása körül zavarok vannak. A szállodás szakosztály közelebb foglalkozik ezzel a kérdéssel.

Homályos rendelkezés igazán sok van a rendeletben. Így a menekültek számára olcsóbb szobákat ajánlottak föl és adnak a szállodások. Ugy de a rendeletből nem vehető ki, hogy az *engedményes ár után vagy pedig a szobák hatóságilag megállapított ára után kell fizetni az adót*. A jóvátételi bizottság, a külföldi misszió és a katonák lakbérét részben a pénzügyminisztérium, részben a missziók és részben a katonaság fizeti. Arra vonatkozólag, hogy az ilymódon lefoglalt szobák után ki fizeti az adót, a város pénzügyi osztálya nem tudott felvilágosítást adni. Az valószínű, hogy a szállodák fogják befizetni, de hogy nekik ki és mily módon téríti meg ezt az összeget, arról még senkisé tud.

A rendelet legigazságtalanabb pontja azonban az, hogy csak az ötven koronánál drágább szobák után kell adót fizetni. Tudvalevő, hogy sem elsőrendű, de még másodrendű szállóban sincs 100—120 koronánál olcsóbb szoba. Az egész fővárosban egyedül csak a garniszállókban lehet ötven koronáért szobát kapni. A rendelet tehát minden idejövő vidékit meg külföldit megadóztat.

Külföldön csak tíz százalék a szállodaadó, s ez mindentűt bevált. A közönség a husz százalékos adót a mai drágaság mellett nem bírja tovább, miután a szállók kilencven százalékában a szobák drágasága miatt a progresszív adókulcs szerinti legmagasabb adót fogják fizetni.

Bor, pálinka, rum és mindennemű likör, cognac eladásában legelőkelőbb elsőrangú céget képvisel: WILBURGER KÁROLY
Budapest, VII., Péterly Sándor-utca 51. szám

Első Kecskeméti Konzervgyár Részv.-Társ.

Magyarországi vezérképviselete és mintaraktára:

BECK JAKAB BUDAPEST, VII., Izabella-tér 1. szám.
Telefon: József 21-27.

A pécsi gyűlés

A Pécs-Baranyai Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulatának diszközgyűlése

Az országunkban dúló proletárdiktatura szerencsés leverése után még mindig megszállva tartották a szerbek Baranya vármegyét.

E jogtalan és igazságtalan bitorlása a magyar hazac gazdag vidékének és a jogtalan bitorlók által támogatott proletárdiktatura nem kimélte iparunkat sem, ott is rombolt, pusztított. Széttépte azt a testvéri láncot, mely baranyai kedves kartársainkat irigylésre méltó egyetértésbe, kartársi szeretetbe kötötte.

A rabiga szerencsés feloldása után az ipartársulat elnökségének legfőbb törekvése volt ezt a széttépt láncot újból összekovácsolni, a baranyai kartársak régi, sokak által irigyelt testvéri és kartársi együttérzésüket, egymást megértő együttműködésüket helyreállítani.

Igy született meg a diszközgyűlés megtartásának eszméje. Az elhatározást mihamarabb követte a tett és az elnökség október 13-ikára már egybe is hívta tagjait tanácskozásra.

A fogadtatás

A megtisztelő meghívásnak engedve a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetsége október 11-én este érkezett Pécsre. A társaság Keszey Vince elnök, Bíró Dénes, Boros Gyula, Hofmann János, Kőmives István igazgató-tanácsi tagok, Bokros Károly nyugdíjgyesületi elnök és Walter Károly főtitkárból állott.

A pályaudvaron a pécsi ipartársulat nő- és férfi-tagjai várták a budapestieket élükön az agilis elnökkel Radocsay Imrével, aki az érkezőket szívből fakadó és szívhez szóló szavakban üdvözölte. Örömeinek adott kifejezést, hogy a meghívásra eljöttek a központ képviselőiben.

Keszey Vince elnök köszönte meg a szíves és lekötelező fogadtatást és biztosította a pécsi kartársakat, hogy a központ elnöksége mindig a legnagyobb készséggel áll a kartársak rendelkezésére és legnagyobb örömeire leendő, ha közbenjárásuk visszaállítja a megbolygatott békét és helyreállítja a régi egyetértést, összetartást és eredményes munkásságot.

Ezután felültek a kirendelt kocsikra és a Nádor-szállóba hajtottak. A vendéglők mindenhol zászlódiszt öltöttek, meglátszott, hogy a vendéglősiparban ünnepnap van.

A budapestiek elfoglalták szállásaikat, lemosták az út porát és asztalhoz ültek, ahol nemcsak ettek-ittak, hanem megkezdették a pártokra szakadt kartársakkal a tárgyalásokat.

Tárgyalások

Oktober 12-ikén az egész napot a tárgyalások költötték le.

Nehéz volt megtalálni a kiegyezés formáját, noha

mindkét fél hajlandóságot mutatott a kiegyezésre, mert mindkét fél belátta, hogy csak akkor várhatnak eredményes munkásságot, ha ügyeik elintézésében karöltve járnak el.

Hála a józan megértésnek, az éjjeli órákban elfogadták Walter Károly főtitkár indítványát, mely szerint az ipartársulat választmánya belátja, hogy helytelenül járt el akkor, amikor a kizárási határozatot hozta, készséggel elismeri a holnapi diszközgyűlésen ennek a határozatának tarthatatlanságát és egyhangú határozattal semmisnek fogja kimondani a korább hozott határozatát és felkéri a magukat méltán sértve érzett kartársakat az ipartársulatba való belépésre.

Diszközgyűlés

Oktober 13-án délelőtt 10 órakor nyitotta meg Radocsay Imre elnök a diszközgyűlést az Iparosok Házában.

Elnöki megnyitójában hálát mondott a Mindenhatóknak a felszabadításért, benső melegséggel üdvözölte a budapesti kartársakat, a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének érdemtelen elnökét Keszey Vincét és a diszközgyűlést megnyitotta.

Napirend előtt kifejtette, hogy az ipartársulat közgyűlésének kizárási határozata, míg egyrészt sértő mindazon érdemes kartársainkra, akik ezen határozat következtében az ipartársulattól kiváltak, ép oly helytelen is, és csakis az akkori állapotoknak tudható be, indítványozza, mondja ki a közgyűlés egyhangulag, hogy az előbbi közgyűlés által hozott kizárási határozatot semmisnek, meg nem történtnek jelenti ki és küldöttségileg kéri fel az ipartársulatba való belépésre és a mai diszközgyűlésen való megjelenésre és aktív részvételre.

Szünni nem akaró taps és éljenzés jelezte, hogy a közgyűlés az elnök indítványát egyhangulag elfogadta.

Walter Károly országos szövetségi főtitkár vezetése alatt küldöttség adta a kilépett tagtársaknak tudomására a hozott határozatot és hívta meg a közgyűlésre.

A kilépett tagokat a terembe lépésük alkalmával lelkes éljenzés fogadta. Radocsay Imre elnök közölte a közgyűlés egyhangú határozatát, mire az elégtétel elfogadása és a béke helyreállítása jeléül elfoglalták helyeiket.

Áttérve a napirendre, elsőnek Keszey Vince, az országos szövetség elnöke szólalt fel, üdvözölte a pécsi, most már ismét egy ipartársulatban működő kedves kartársakat, örömeinek adott kifejezést a kibékülés felett, megköszönte a szíves és őszinte melegségtől áthatott előzékeny fogadtatást és Isten áldását kérte az ipartársulat további működésére.

Utána Walter Károly főtitkár emelkedett szólásra. Teljes csendben hallgatták és feszült érdeklődéssel kísérték a főtitkárnak két és fél órás előadását, melyben a legapróbb részleteiben ismertette a pécsi kartársakkal

DIT-GOTT DIETRICH ÉS GOTTSCHLIG R. T. rum- és likőrkülönlegességei

Gyár: Budapest, X., Füzér-utca 30. ... Városi üzlet: Budapest, IV., Váci-utca 11.

az elszakadás nehéz órájától a felszabadulás örömteljes pillanatáig történeteket.

Ismertette az országos szövetség működését, az elért eredményeket, az *O. K. Á. B. átszervezését*, az új italmérési törvényt, az ipartörvénytervezetet, a fényüzési- és az általános forgalmi adóról alkotott törvényeket, az italmérési engedélyek felülvizsgálásával járó teendőket, a munkásviszonyokat, az elhelyezést, a munkabéreket és a képesítéshez kötés elnyerését s az ennek törvényszerű következményeképpen felhívta a közgyűlést a pécsi általános ipartestület kebelében a vendéglős-szakosztály megalakítására. Mikor idejutott előadásával, a jelenlévők helyeikről felállva tapsoltak, éljeneztek, így nyilvánították a vendéglősiparnak képesítéshez kötése feletti örömeiket.

A főtitkárt előadásának befejezése után lelkesen megtapsolták és megéljenezték.

Utána *Bokros Károly*, az országos nyugdíjgyesület elnöke kért szót és ajánlotta figyelmükbe a nyugdíjgyesületet. Ecselte annak célját és működését és belépésre hívta fel a közgyűlés tagjait. *Az egyesületbe 30 kartárs jelentkezett felvételre.*

Ruzsinszky Béla, az iparosok országos szövetségének pécsi elnöke köszöntette igen szép beszédben a közgyűlést. Elismerését fejezte ki a látoftak és halottak felett és azt fejtegette, hogy legjobb lenne az összes iparosokat, akik ma különféle című alakulatokban működnek, egy nagy testületbe tömöríteni, hogy azt a sok értékes erőt egyesíteni lehessen a hazai ipar felvirágoztatására.

Madarász József, a pécsi általános ipartestület elnöke tartalmas beszédben fejezte ki elismerését és köszönetét *Walter Károly* főtitkárnak tanulságos, kimerítő, könnyen áttekinthető és megérthető előadásáért. A legnagyobb örömmel üdvözlö az ipartestület új szakosztályát, amely nagy nyereséget jelent az iparra. Teljesen osztja *Ruzsinszky Béla* felfogását és annak keresztülvitelére ajánlja megnyerni a kormány jóindulatát.

Miután indítvány nem volt, elnök feltette a kérdést: kívánja-e az általános ipartestület kebelében a vendéglős-szakosztály felállítását a közgyűlés. Egyhangú általános lelkesedéssel, tapssal és éljenzéssel fogadták el az indítványt, mire az elnök határozatilag kimondotta.

Megköszönve az előadónak fáradozását, a diszkozyűlést délután háromnegyed két órakor bezárta.

Társasebéd

A közgyűlésből az egész társaság a Polgári Kaszinó díszesen felékesített termébe ment, ahol 300 terítékes

ebéd volt, mely alatt az országszerte híres *Banka István* kitűnő zenekara játszott. A *Rákóczi* rapsodiája felejthetetlen emléke marad mindannyiunknak.

Ezen az ebéden az első felköszöntőt *Keszey Vince* mondotta a pécsi kartársak egészségére, utána *Radocsay Imre* köszöntette a budapesti kartársakat, főleg annak fáradhatatlan és munkás elnökét *Keszey Vincét*. Harmadiknak *Walter Károly* szólalt fel és a mai közgyűlés egyhangú határozatával megpecsételt békés együttműködés állandóságára és sikerére üritette poharát. *Madarász József* az ipartestület legifjabb tagjára, a mai napon alakult vendéglős-szakosztály áldásos munkásságára emelte poharát. *Bokros Károly* a nőket éltette. A vidám hangulatban lefolyt lakoma négy órakor ért véget.

A szakiskola

Délután négy órakor felkerestük a *Pécsi vendéglősök szakiskoláját*. Szívet elszorító volt, midőn a szakiskola külsőbét átlépve egy teljesen kifosztott, kirabolt terembe léptünk. Se egy pad, se egy szék, se tábla, se szemléltető képek. Még a villamos világítás vezetéke is létépve a falakról. A kartársak jószívűségének köszönhető, hogy a tanulók nem kénytelenek a két óráig tartó tanulást állva végighallgatni. Ők és a jobb érzésű alkalmazottak szereztek az iskolának padokat. Annál szívesebben szólóbb volt, midőn *Radocsay Imre* elnök üdvözlő, *Magda Pál* igazgató ismertető beszéde után *Walter Károly* igazgató kifejtve a vendéglős-szakiskola fontos feladatát, bejelentette, hogy *Keszey Vince a pécsi szakiskola legszorgalmasabb tanulójának jutalmazására, a tanuló ifjúság buzdítására 5000 koronás alapítványt tett le.*

A felhangzott lelkes éljenzés és taps elhangzása után *Radocsay Imre* köszönte meg a nagylelkű adományt. *Keszey Vince* intézett ezután buzdító beszédet a tanulókhöz és utána az egész társaság kivonult a Tettyére.

A Tettyén

Ami Budapestnek a Zugliget, Hűvösvölgy, Svábhegy, az Pécsnek a Tettye.

Félórai gyaloglás után fent vagyunk a Tettyén. Az ózondús levegő, az elragadó kép, mely szemünk elé tárul, midőn a Tettyéről nézzük a szép fekvésű várost, bőségesen kárpótol az út fáradalmiért. Hát még az igazán magyaros, szíves fogadtatás, a sok szép asszony, akik most tiszteletünkre ékesítették a társaságot.

Csoda-e, hogy jó kedv uralta az egész társaságot? Ugy-e nem! És így annál érthetőbb, hogy a meleg

TÁRCA

A nagy állomás

Írta: Felvidéky Gy.

Hatalmas ostorpattogtatás, messzire visszhangzó lódobogás, a törésig megterhelt társzekerek recsegése, ropogása, a kocsisok lármás beszéde, mellyel tudnivalóikat egymással közölték; kétségtelen hirnökei voltak a karaván közeledésének.

A múlt század hatvanas éveiben állunk. A csehországi hadszínterek már élénken támadják egymást. *Bismarck* és *Moltke* a győzelem biztos tudatával legeltetik szeméiket a mérkőző hadseregeken.

Itt a csendes völgy ölébe azonban alig hatol be a csaták zaja. Nyugodtan folyik a mindennapi küzdelem, amely csak mun-

kát, szorgalmat, lemondást, takarékossgot ismer. A gyéren élvezett változatossággal egyedül azok a nagy szállítók, vagy — mint a köznyelv elnevezte — „furmánosok“ ajándékozzák meg a vidéket, akik 12—14 izmos muraközi által vont 10—12 társzekerrel jelennek meg egyszerre és közörmöt keltő eseményt hoznak a városka számára, melynek falai között „nagy stációt“, nagy állomást tartva, dúsan költsékeze, huzamosabb időt töltenek.

Nem volt még az a vasuti hálózat, amely az ipar és kereskedelem ügyeinek lebonyolítását oly könnyűvé varázsolta volna, mint az a későbbi évtizedekben történt. A pesti, budai nagy kereskedő házak tengelyen kapták az ország északi részéről és más tartományokból a vasat, a vas főzöedényeket, a sőt, a petroléumot, a válogatott eredeti sajtokat és turófélét, a kifűnő vásznakat és mindazt, amire szükségük volt.

Nyitra megye északi részén jelentékeny gazdag községek voltak, ahol a szállító dinasztia székelt. Izmos muraközi lovakat tartottak és tenyésztettek. Egy-egy szállítónak 300—400 élet-

hangulatban, a vigság kellős közepén Walter Károly főtitkár állott fel szólásra és poharát a vendéglősipar önzetlen, igaz barátjára, Usetty Ferenc, nemzetgyűlési képviselőre ürítette. A társaság tiszteletét sürgönyileg fejezte ki Usetty Ferenc úrnak. Szerdán délután a társaság meghívást kapott dr. Szilvek Lajos prépost-kanonok úrtól a káptalani szőlőbe. Az a lekötelező figyelem, az az őszinte nyájaság és előzékenység, amellyel Ő Nagysága a prépost úr irántunk viseltetett, örökké felejthetetlen marad. Hát még a mustok!! 23—25 cukorfok tartalommal. Nem is kell külön mondani, hogy a jelenlevő budapesti vendéglősök borlapjain nemsokára olvasható lesz „a pécsi káptalan szőlőjéből furmint, zierfanl, rizling és vegyes borok“.

Most jön azonban az igazán felejthetetlen, Radocsay Imre nyaralója. A káptalani szőlőből — 44 hold egy darabban — Radocsay nyaralójába szálltunk. Szives látás, bájos háziasszony, jó uzsonna és kitűnő borok. Ez fogadta a gyönyörű fekvésű villában a vándor utasokat. Lent, a föld alatt a legteljesebb forrásban álltak a különféle, jobbnál-jobb mustok. A borok nemesei, az isteni nedű arisztokratái. Dacára a nagy forrásnak, a pince levegője teljesen tiszta. Noha 100 meg 100 htl. must forrott, észre sem vehető, mert egy igen elmés szerkezetű csőhálózat egyenesen a szabad levegőre vezet a gyilkos szén-savat a hordóból.

Tanulságos volt mindannyiunkra e szén-savvezető. De tanulságos volt az egész pécsi tartózkodásunk. Megtanultuk, hogyan kell egymást tisztelni, becsülni és hogyan lehet egymással kartársi megértésben élni. A pécsi kartárs nem ismer ellenséget, csak barátot az ő kartársában.

A Pannonia sörgyárban.

14-én délelőtt megtekintettük a pécsi Pannonia sörgyárat. Szeghő Pál igazgató úr nyájas, lebilincselő modorával fogadott és érdekes előadásában magyarázta meg részletesen és szemléltetve a sör- és a jég gyártását.

Végigjárva a sör- és jéggyárat, örömmel láttuk azok célszerű és szakszerű berendezését. Távozóban lefényképezték a társaságot. Ennek megtörténte után az igazgató úr barátságos meghívásának engedve, asztalhoz ültünk, hogy szakvéleményt mondjunk a jelesen vezetett gyár gyártmányairól. Szeghő Pál igazgató úr köszöntötte a vendégeket, akik nevében Walter Károly főtitkár mondott köszönetet az igazgató úrnak lebilincselő szivességeért.

Tapasztalatokban gazdagodva, jól végzett munkánk

tudatában ültünk a vonatra, azon meggyőződéssel, hogy pécsi kartársaink a jövőben is, miként a múltban, odaadó, lelkes harcosai iparunknak, derék, kitartó, egymást megértő céltudatos bajnokai ügyünknek, akik mindenkor igaz lelkesedéssel dolgoznak velünk iparunk felvirágoztatásáért. Nem kell féltünk azt az ipart, melynek ilyen munkásai vannak.

A fürdővendéglők

szezonja véget ért, s az idei szezon tapasztalatai mindenestre olyanok, hogy azokból a szakmának le kell vonnia a tanulságokat. Az Országos Szövetség már több ízben foglalkozott a fürdővendéglősök és szállotulajdonosok jogos sérelmeivel és kívánalmaival, s ma már mindenkinek be kell látnia, hogy csak az érdekeltek egységes szervezkedése alkalmas az összes kérdések megoldására és csak ezek együttes föllépésével lehet bizonyos célokat elérni. Épen ezért kívánatos volna, hogy már most összel megtörténjenek a szükséges szervezkedési munkálatok az Országos Szövetség fürdővendéglős-szakosztályának megalakítására. Az érdekelteknek e tekintetben a Szövetség elnöksége rendelkezésére áll; szervezetét, munkáját, helyiségét és támogatását készsággel ajánlja föl. Kérjük az összes fürdővendéglősöket, forduljanak az Országos Szövetséghez, amelynél már több jelentkezés történt, s amelynél már az egyesült szervezkedésre vonatkozólag több kívánság hangzott el, — s ott a szükséges fölvilágosításokat készsággel megadják.

Felkérjük a Magyar Szállodások, Vendéglősök Országos Szövetségének mindazokat a vidéki és helybeli tagjait, akiknek évi tagsági díja szeptember és október 1-én lejárt, hogy a vidéki szállodás, vendéglős és korcsmáros, valamint a budapesti korcsmáros tagjaink 100, azaz száz koronát, a budapesti szállodás és vendéglős tagjaink 40, azaz negyven koronát évi tagsági díjuk fejében a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetsége elnökségének címére (IV., Kálvin-tér 2) beküldeni sziveskedjenek, nehogy a szövetségi tagságuk megszűnésében vagy a hivatalos lap: A VENDÉGLŐS megküldésében fennakadás álljon be.

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének Elnöksége.

erőtől duzzadó lova volt, amelyekkel a karácsonyi 3—4 heti szünetet leszámítva, egész éven keresztül vigan rótták a kitérő országutakat, amelyekről az akkori közigazgatás valóban dicséretet és elismerést érdemlő módon gondoskodott.

Derék, értelmes, lelkiismeretes emberek voltak e szállító-dinaszták, akiknek soraiból különösen kimagaslottak a Bačhrati, Dzuró, Wallovics, Bochács és más családok, amelynél nemzedékről nemzedékre szállott a jövedelmező foglalkozás.

Rendszerint kétféle állomást különböztettek meg. A kisebbek, ahol csak 2—3 óráig időztek. A nagyobbak, ahol legalább félnapig, de leginkább 24 óráig tartózkodtak, hogy rendbehozásának minden hiányt, amely az állatok és járművek közül mutatkozott. De maguk a szállítók és alkalmazottaik is áhítoztak némi felüdülés után. Voltak különösen kedvelt állomásaik, ahová mágnesszerűen vonzotta őket a vendéglők előzékenysége, figyelme, pontos kiszolgálása, kitűnő ellátása. Igen nagyra becsülték a vendéglők e kiváló tulajdonait. Különösen kedvelt állomáshelyük a

hontmegyei Némethi mezőváros volt, melynek Holcer János által vezetett nagyvendéglője akkor mindenfelé kitűnő hírnévvel dicsekedett.

Viszont az ily „állomások“ az illető vendéglőnek bizonyos nimbuszt kölcsönöztek és jövedelmezőségét nagy mértékben emelték. Nem csoda ennél fogva, hogy az ily állomáshelyek, — mint napjainkban a vasúti gócpontok éttermei — a vendéglősök törekvéseinek jogos célpontját, becsvágyának szivósan vadászott anyagát képezték.

Ha már kipihente magát és mindennel elkészült a karaván, lassan indulatba jött, hogy folytassa útját. Szinte érzékenyen búcsúzott nagyrabesült vendéglősétől és folyton hangoztatta, hogy nemsokára visszatér! A nagy társzekerek csatasorban lönek az országuton felállítva és adott jelre, egyszerre indultak el. Vissza-vissza tekintettek a derék emberek, barátságosan búcsút integettek, vidáman lengették nem éppen pehelykönnyű fővegeiket, míg végre eltűntek a látóhatár távolában.

Az árvizsgálóbizottság és a vendéglősök

— A kereskedelmi miniszter leirata —

Az Országos Szövetség és a budapesti ipartestület vezetősége — miként ismeretes, — az árvizsgáló bizottságok működésével szemben beadvánnyal fordult a kereskedelmi kormányhoz. Mindkét vezetőség mindent elkövet, hogy a súlyos gazdasági viszonyok közepette a vendéglősipar érdekeit megvédelmezze. Az árvizsgáló ügyében előterjesztett beadványra most *Hegyeshalmy* Lajos kereskedelmi miniszter leiratot küldött az Országos Szövetség elnökségéhez, amelyben lándzsát tör a bizottság védelmére és a vendéglősipar kérelmét mellőzi. A miniszter leirata mutatja, hogy nem az Országos Szövetség elnökségének és nem az ipartestület előljáróságának nemtörődömsége okozta, hogy az árvizsgáló bizottság működése még mindig tart. A miniszter leirata itt következik:

Magyar kir. kereskedelemügyi Miniszter

72698/1921. szám XIV.

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetségének.

Folyó évi június hó 10-ikén beérkezett kelt nélküli beadványának elintézésékepen idecsatoltan megküldöm az Országos Iparegyesülethez intézett folyó évi szeptember hó 17-én 80,382/921. szám alatt kelt leiratom másolatát.

Egyben még a következőket hozom a Szövetség tudomására. A fennebb hivatkozott beadványnak az az előadása, hogy az O. K. Á. B. minden méltányos szempontot figyelembe vevő gondos mérlegelés alapján tette meg, amit mutat az is, hogy a feljelentettek legnagyobb részét az uzorabíróság el is ítélte. A vendéglősök és kávéosok fokozottabb ellenőrzése és ebből kifolyólag ott, ahol kétségtelen visszaélés esete látszott fennforogni, a feljelentés megtétele *mellőzhetetlenül szükséges volt* azért, mert a kávéosok és vendéglősök nagy része a beszerzési árak csökkenése ellenére is ragaszkodott túlzottan magas árakhoz és sok esetben hatástalanul maradtak azok a figyelmeztetések, melyeket az O. K. Á. B. az ipartestületek vezetőségéhez, valamint az egyesekhez intézett. Sőt a tapasztalat azt mutatta, hogy még a szigorított ellenőrzés sem járt a kellő hatással, mert a közönség köréből érkező panaszok száma alig csökkent és a legutóbb tartott étlapfelülvizsgálásnál a vendéglős ipartestület által kiküldött bizottság újból *számos vendéglős és kávéos ellen* indítványozta árdrágítás miatt a büntető eljárás megindítását.

Ellenben nem felel meg a valóságnak a beadványnak az az állítása, hogy „az árvizsgáló bizottság elkerül minden érintkezési kapcsolatot az érdekelt iparossággal,

pedig egyszerű figyelmeztetés vagy felvilágosítás néha elérné a kívánt eredményt“. Az O. K. Á. B. minden rendelkezése és ármegállapítása előtt a szervezeti szabályzat rendelkezése értelmében az érdekelt ipartestület kiküldöttéből alakított szaktanácsot hallgatott meg és a szaktanács lehető figyelembe vételével alapos megfontolás és az érdekelt iparosok, valamint a fogyasztó közönség érdekeinek gondos mérlegelése után tette meg rendelkezéseit. Ha az O. K. Á. B. a szaktanács véleményét nem mindig fogadta el rendelkezési alapjául, (melyre egyébként szervezeti szabályzata értelmében nem is köteles) ezt annak kell tulajdonítani, hogy az érdekelt magatartása többnyire túlhaladta a józan önzés határait. Az O. K. Á. B. mindig kereste az érdekelt iparossággal az érintkezést. Ezt mutatja az is, hogy a havonta szokásba vett étlapfelülvizsgálásnál, habár a szervezeti szabály szerint konkrét esetekre vonatkozó megállapításoknál szaktanács meghallgatása nem kötelező, — mindig meghallgatta az ipartestület által e célból kiküldött bizottság véleményét, sőt csak azok ellen indította meg a büntető eljárást, akiknél a bizottság súlyos árdrágítást állapított meg. Az O. K. Á. B. megkísérelte figyelmeztetéssel elérni azt, hogy a vendéglősök és kávéosok árakat méltányosan állapítsák meg; egy-egy étlap felülvizsgálása után számszámra küldte ki a figyelmeztetéseket azoknak, akiknél a bizottság túlzott árakat észlelt. Azonban többnyire eredmény nélkül, mert a következő felülvizsgálásnál a bizottság rendszerint ugyanazok ellen volt kénytelen indítványozni a büntető eljárás megindítását, akik előző alkalommal figyelmeztetést kaptak.

Az O. K. Á. B. fennállása alatt mindig azt tapasztalta, hogy sem a vendéglős-, sem a kávéosipartestület az O. K. Á. B.-ot az árdrágítók megrendszabályozása és a visszaélések üldözése céljából végzett fáradságos munkájában nem tudta támogatni azzal az erővel melyet az ipartestülettől az O. K. Á. B. elvárhatott volna, s amellyel a becsületes iparosok az ellenőrzésnek sok olyan módjától szabadultak volna meg, melyet a beadvány „nyugtalanítás és zaklatásnak“ nevez, de amelyeket az érdekelt, illetve érdekképviselőik részéről jövő támogatás hiányában az O. K. Á. B. kénytelen volt — bár a lehető legszűkebb körben és a lehető legenyhébb és legkiméletelesebb formában elrendelni. Az ipartestületek olyan lapközleményeket helyeztek el és az egyes minisztériumokhoz olyan beadványokat nyújtottak be, amelyek az O. K. Á. B. intencióit és működésének eredményeit téves világításba helyezték úgy az érdekelt iparosok, mint a fogyasztó közönség előtt.

Az ipartestületek vezetőségének az a tagja, aki átérzvéen ennek súlyát iparkodott páratlanul az O. K. Á. B. segítségére lenni, kénytelen volt emiatt társaitól alaptalan támadásokat elszenvedni.

Ami végül a visszaéléseket elkövetett kávéosok és vendéglősök ellen lefolytatott és a beadványban „meghurcoltatásnak, nyugtalanításnak és zaklatásnak“ minő-

Alpacca és chinaezüst művek

SZALAI S. SÁNDOR BUDAPEST,

V., ERZSÉBET-TÉR 4. ✦ TELEFON: 55-72.

Kávéházak, vendéglők részére szükségelt mindennemű evőeszközök és egyéb felszerelési tárgyakra szívesen szolgál árajánlattal.

Szent-Margitszigeti ásványviz.

SZÉNSAVVAL TELITETT ÜDÍTŐVIZ ■ Megrendelhető: SZENT-MARGITSZIGET GYÓGY-FÜRDŐ R.T.-NÁL. ■ A vidéki szállítás is újból megkezdődött. TELEFON: 36-52.

sített, de teljesen tárgyilagos hatósági eljárásokat illeti, idevonatkozóan, mint a panasz jogosultságának elbírálásánál figyelembe veendő ténykörtülményt csak azt jegyzem meg, hogy még mindig nem sikerült elérni azt, hogy a vendéglősök és kávéások tisztességes polgári haszonnal elégedjenek meg, mert nagy részük még most is minden ürügyet felhasznál az árak emelésére. Ép azért az O. K. A. B. a fogyasztók érdekeinek megvédése céljából a jövőben is teljes eréllyel fogja folytatni az ellenőrzést.

Budapest, 1921. évi október 5-én.

Hegyeshalmy s. k.

*

A miniszteri leirat általánosításai mindenestre olyanok, amelyekkel szemben a miniszter úr iránt érzett tiszteletünk mellett is erélyesen és határozottan tiltakoznunk kell az egész tisztességes magyar vendéglősipar nevében.

A képesítés megszerzése

Mind sürűbben keresik fel ipartestületünket — akik vendéglői iparendedélyért folyamodnak — szakképzettségüket igazoló ipartestületi bizonyítvány kiállításáért. Erre ugyanis az előjárásához benyújtandó kérvényhez csatolandó mellékletül van szükségük a folyamodóknak. Azt mondanunk sem kell, hogy igen sokan vannak a kérvényezők között, akiknek ez ideig iparunkhoz semmi közük sem volt. Nagy számban jelentkeznek, akik a szakmában alkalmaztatásukat elfogadható módon igazolni nem tudják. Van ugyan magánbizonyítványuk az utóbbi három évről, ez azonban rendszerint megszállott területen lévő üzlettulajdonos által kiállított bizonyítvány. Nem ritka az az eset sem, hogy minden igazoló okmány nélkül jelentkeznek ipartestületünknel.

Minthogy a szakképzettség igazolására a kereskedelmi miniszterium az ipartestületet tartja jogosultnak, kötelességszerűen kérdést intéztünk az iránt, hogy ezen igazolást mily okmányok alapján adhatjuk ki.

A kereskedelmi miniszter úr 1904. évi április hó 9-én kelt 21,478. szám alatt kiadott rendelete értelmében a szakmában eltöltött időt **kizárólag** munkakönyvvel lehet igazolni.

Felhívjuk mindazokat, akik ipartestületünket szakképesítésüknek igazolásáért keresik meg, ne mulasszák el **munkakönyvüket** magukkal hozni, mert e nélkül kérésüket az ipartestület nem teljesítheti.

**Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában! Amen.**

A szállodaadó

I.

Szabályrendelet a községi szálloda-adóról.

Szállodaadó.

1. §. Budapest székesfőváros a közigazgatási területén lévő szállodákban, penziókban és szanatóriumokban bérbeadott szobák bérei (árai) után szállodaadót szed. A szobabérhez (szobaárhoz) hozzászámítandó a fűtés, világítás, fehérneműhasználat, kiszolgálás stb. díja is, amennyiben ezek a bérben (árban) bent nem foglaltnának.

Adókötelesek.

2. §. A szállodaadó a bérbeadót terheli, jogában áll azonban az adót a bérlővel megfizettetni, amiről nyugtát kell adnia.

A szálloda-adóért, mint üzleti tartozásért a jogutódok a bérbeadóval egyetemleg felelnek.

Adómentesség.

3. §. Szálloda-adó alól mentesek az átvonulóan beszállásolt katonák részére kiutalt szobák bérei (árai), valamint a szanatóriumokba hatósági beutalásra ápoltakért a hatóság által fizetett bérek (árak).

Mentesek továbbá a közadakozásból fenntartott szanatóriumok és szanatóriumszerű intézetek.

Adókulcs és adóalap.

4. §. A szálloda-adó alapja az 1. §-ban körülírt és hatóságilag megállapított bér (ár). Ott, ahol a szobák bére (ára) hatóságilag megállapítva nincsen, az illető kerületben szokásos bérek (árak) alapján a szálloda-adó alapjául szolgáló bért (árat) az illetékes kerületi eljárárság állapítja meg. A szálloda-adó az így megállapított szobánkénti bér (ár) %-a, és pedig:

1. ha a napibér (ár) a 50 koronát meg nem haladja, a bér (ár) adómentes,

2. ha a napibér (ár) a 100 koronát meg nem haladja, az egész bér (ár) 10%-a,

3. ha a napibér (ár) a 200 koronát meg nem haladja, az egész bér (ár) 15%-a,

4. ha a napibér (ár) a 200 koronát meghaladja, az egész bér (ár) 20%-a.

Ha a bér (ár) egész hónapra egy összegben állapítatik meg, az adó alapjául szolgáló napibér (ár) a havibér (ár) harmincad része.

Ha valamely szoba naponta többször adatik bérbe, a szálloda-adót minden egyes bérlet után külön meg kell fizetni.

Szanatóriumok.

5. §. Szanatóriumoknál a szálloda-adó alapját a teljes ellátásért fizetett bér (ár) képezi.

Ebből fűtés, világítás és rendes orvosi kezelés címén le kell vonni 20%-ot és az így fennmaradó összegnek egyötöd része szolgál az adó alapjául; a 20%-os kedvezmény azonban a kísérőkre nem terjed ki.

Hungária-forrás szénsavval telített ásványvize a

„HARMATVIZ“

**MEGRENDDELHETŐ; BUDAPEST
SZÉKESFŐVÁROS A SVANYVIZ
ÜZEMÉBEN**

BUDAPEST, I., Gellért-rakpart 1. sz.
TELEFON: JÓZSEF 112-59.

BORHEGYI F.

borai a legkiválóbb minőségűek
BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 4.

Az adó kulcsa azonos a 4. §-ban megállapított szálloda-adó kulcsával, azzal a különbséggel, hogy ha a napibér (ár) a 200 koronát meg nem haladja, a bérnek (árnak) 15%-a helyett 10% fizetendő.

A kizárólag elmebeteg, tüdőbajosok vagy szülők ápolásával foglalkozó szanatóriumokban az itt megállapított adónak a felét kell fizetni.

A szanatóriumokból befolyó szálloda-adót kizárólag közegészségügyi célokra kell fordítani.

Adólerovás, ellenőrzés és behajtás.

6. §. A bérbeadó a szálloda-adót *havonkint utólag, egyösszegben tartozik megfizetni* és pedig mindig a következő hónap 8. napjáig.

E fizetési határidő elmulasztása esetén az adó közigazgatási úton, közadók módjára hajtatik be és a hátralék után az esedékesség napjától az állami adóhátralék után mindenkor fizetendő késedelmi kamatot kell fizetni.

A bérbeadó tartozik a szálloda-adó ellenőrzése céljából a székesfőváros tanácsa által előírandó nyilvántartást vezetni. A székesfővárosnak a fogalmazási vagy számvevőségi tisztviselők sorából kiküldendő ellenőrző közegek jogosultak ezen nyilvántartást, valamint bérbeadónak a bérletre vonatkozó más üzleti könyveit, számításait és feljegyzéseit, levelezéseit stb. is bármikor megtekinteni és megvizsgálni és a bérbeadó tartozik a kiküldött hatósági közegeket az ellenőrzést szolgáló tevékenységükben támogatni.

Az adó lerovására és ellenőrzésére vonatkozó eljárást a székesfőváros tanácsa szabályozza. Jogában van a székesfőváros tanácsának, ott, ahol ezt indokoltnak tartja, az adót saját közegei útján a bérlőktől közvetlenül beszédelni.

Büntető rendelkezések.

7. §. Aki a székesfőváros tanácsa által előírt nyilvántartási könyvet nem vezet, vagy az adó ellenőrzésére, illetve beszédésére kirendelt közeget hivatalos munkájában meggátolja, vagy a székesfőváros tanácsának ezen szabályrendelet végrehajtása tárgyában kiadott rendelkezéseit meg nem tartja, vagy bármilyen módon kijátsza, úgy — amennyiben cselekménye súlyosabb büncselekménynek nem minősül — *kihágást követ el és 50 koronától 10,000 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendő*, amennyiben pedig cselekménye, vagy mulasztása a székesfővárost adóbevételeiben megrövidíti, vagy a megrövidítés veszélyének teszi ki, a tényleg megrövidített, vagy a megrövidítés veszélyének kitétt adó 2—10-szeres összegének, mint további pénzbírságnak megfizetésére kötelezendő.

Ha a megrövidített, vagy a megrövidítés veszélyének kitétt összeg pontosan meg nem határozható, úgy a vállalat összes szobáinak előző egyhavi bérösszege után esedékes adó vétetik az adó és pénzbírság kiszabásának alapjául.

A befolyt bírságpénzek a székesfőváros szegényalapját illetik meg, jogában áll azonban a székesfőváros tanácsának azok terhére az ellenőrzéssel megbízott hatósági közegeket jutalmazni. A kirótt pénzbírságot közigazgatási végrehajtás útján kell behajtani.

Jogorvoslat.

8. §. Szálloda-adó ügyekben elsőfokon a székesfőváros tanácsa, másodfokon a közigazgatási bizottság határoz. Az adó

kirovása és beszédése tárgyában hozott másodfokú véghatározat ellen az 1886. évi XXVI. t.-c. 34. §-a értelmében a közigazgatási bírósághoz panasznak, a bírság kérdésében hozott másodfokú véghatározat ellen pedig a m. kir. belügyminiszterhez az 1901. évi XX. t.-c.-ben megállapított félebbvitelnek van helye.

Életbeléptetés.

Ezt a szabályrendeletet a székesfőváros tanácsa lépteti életbe és hajtja végre.

Folkusházy s. k.,
alpolgármester, h. elnök.

A m. kir. belügyminiszter úr az 1921. évi október hó 7-én 62,948/1921—IV. b. sz. a. kelt leiratával megengedte, hogy a székesfőváros ezt a szabályrendeletet 1922. évi június hó 30-ig terjedő érvénnyel, még a végleges jóváhagyás előtt, végrehajtsa.

II.

Végrehajtási utasítás a községi szálloda-adóról szóló 346/1921. közgyűlési számú szabályrendeletéhez.

1. §. A szállodák, penziók és szanatóriumok nyilvántartása végett kötelesek a kerületi elüljáróságok a területükön engedélyezett ilyen vállalatokat, a vállalatok tulajdonosai pedig a bérbeadásra kerülő szobák számát és azoknak napi órát külön-külön feltüntetve, a tanácsnak az üzletmegnyitás, vagy az üzlet átvételétől számított 3 nap alatt bejelenteni. Tartoznak továbbá a vállalatok tulajdonosai azt is bejelenteni, hogy az árakban milyen mellékszolgáltatások (fűtés, világítás, fehérneműhasználat, kiszolgálás stb.) vannak beszámítva. Úgyisintén 3 nap alatt be kell jelenteni az előforduló bér(ár-) változásokat is.

2. §. Jogában áll a székesfőváros tanácsának egyes szállodákra, penziókra és szanatóriumokra vonatkozólag elrendelni, hogy az adóköteles berről a nyugtát a székesfőváros által megtérítés ellenében adott nyugtakönyvecske felhasználásával állítsák ki.

3. §. Köteles a bérbeadó a szállás-utalvány, illetőleg a hatósági beutalás számát és a beutaló hatóságot a tanácsnak bejelenteni. A közadakozásból fentartott szanatóriumok és szanatóriumszerű intézeteket megillető adómentességet kérelmezni kell és az adómentesség az adómentesség jogerős megállapítása után illeti meg a szanatóriumot. A kérelmet a székesfőváros tanácsánál kell előterjeszteni.

4. §. A szabályrendelet 4. §-ában megállapított adószázalékot tartozik a bérbeadó kifüggesztett és hatóságilag láttamozott szoba-árjegyzéken feltüntetni.

5. §. A szanatóriumokban a szabályrendelet 4. és 5. §-át a hatóságilag láttamozott szoba-árjegyzék mellé teljes szövegében ki kell függeszteni.

6. §. Tartozik a bérbeadó olyan nyilvántartást vezetni, amelyből megállapítható legyen, hogy a szobát ki, mely időtől, mely időig bérelte, milyen adóköteles mellékszolgáltatásokat, milyen béren (áron) vett igénybe.

Tartozik a bérbeadó a székesfőváros által megtérítés ellenében rendelkezésére bocsájtott nyomtatvány felhasználásával havonkint összesített kimutatást készíteni, hogy melyik szobája hányszor és milyen áron ada-

A világ-
hírű

„KRISTÁLY-VIZ”

ismét
mindenütt
kapható.

Megrendelhető a Szt.-Lukácsfürdő r. t. Kristály Kútvállalatánál Telefon: 43-90.

KUGLER HENRIK UTÓDA GERBEAUD R. T.

tik ki. Ott, ahol a hatóságilag megállapított szobaárba a mellékszolgáltatások ára bent nem foglaltatik, a szabályrendelet 1. §-ában adóköteles (bérnek) árnak jelzett mellékszolgáltatások árát szobánként külön fel kell tüntetni. Végül tartozik kitüntetni a beszédett adót.

Ezt a kimutatást minden előző hónapról a következő hónap 8. napjáig az adó befizetésével egyidejűleg a székesfőváros tanácsának kell bemutatni. Az esetben, ha a bérbeadó ezen leszámítolási kötelezettségének a megszabott határidőn belül pontosan eleget nem tette, a székesfőváros a fizetendő adót a bérbeadó könyveiből az *ő költségére hivatalból* állapítja meg és vele szemben a szabályrendelet 7. §-a értelmében jár el.

Ott, ahol a tanács a bérlőktől az adót a saját közlegeivel szedeti be, az *adóbárca ellenében szedik be*.

A szálloda-adót a központi számvevőség külön célra felfektetett előirású könyvben, szállodánként külön külön lapon írja elő, a központi pénztár pedig a szálloda-adó bevételezésére külön naplót tartozik nyitni. Ugyancsak ezen könyvekben iratnak elő, illetőleg vételeztetnek be a birságpénzek is, mint ideiglenes bevételek és a végleges elszámolásuk félévenként történik.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1921. évi október hó 13-án tartott ülésében.

Folkusházy s. k.
II. polgármester.

Szüret

Nem régi emlékeket akarok felidézni, hogy milyen mulatságok zajlottak le hajdanában a híres tokaji szüretéken, például Mádon, ahol majdnem minden magyar mágnásnak volt egy darab szőlőbirtoka, ahol így szüret idején összetalálkoztak (akkor még szekéren tették meg az utat, nem lévén vasút) és ország-világra szóló mulatságokat rendeztek a városi fogadóban, amely most romokban hever. Nem is a magyar gentrik szüreti mulatságáról akarok krónikát írni, hogy hogyan folyt le a szüret Badacsony bércein, még csak el sem akarom siratni Erdély zamatos borát. Arad hegyalja, Érmellék, Szerednye, Beregszász, Szabadka buckái—Rust—Pozsony hirneves idegen kézre került szőlőhegyeit, még csak a cinkotai kántor nagyitcáját sem akarom megénekelni, (pedig szeretném megszerezni a vendéglősmuzeum számára) — óh nem! Rá akarok mutatni arra a nagy elszegényedésre, amely az utóbbi években a vendéglősipart érte. Míg a háború előtt majd minden vendéglős így szüret táján be tudta szerezni egy évi borszükségletét, mert megvolt hozzá a megfelelő tőkéje, ma sajnos nagyon kevés vendéglős van abban a helyzetben, hogy egész évi borszükségletét fedezni tudná. A bor ára csak úgy mint más terményé oly magasra szökött, hogy pél-

dául az a bormennyiség, amely 1908-ban huszonötezer koronába került, ma legalábbis három millió koronába kerülne. Ugyan hány vendéglős van abban a kellemes helyzetben, hogy ilyen nagy tőkével rendelkezik? Sajnos, de ezelőtt legalább a borunkat tudtuk első kézből beszerezni, most már nemcsak a sörgyárak kénye-kedvének vagyunk kitéve, de vazallusai leszünk a borkereskedőknek is.

A bajon valahogyan segíteni kellene. Az ipartestület bizottsági ülésén már többször foglalkozott a dologgal. Többféle terv merült fel, de egyik sem olyan, amely a bajon segíthetett volna.

Nézetem szerint a kisebb négy-öt tagu társulás segíthetne egyelőre a dolgon. Ha négy-öt olyan kartárs társul, aki jól ismeri egymást és bizalommal van egymás iránt, együtt vásárolhat egyenesen a termelőtől. Bizonyára van közöttük, aki megfelelő pinceraktárral rendelkezik, ahol a megvásárolt bormennyiséget kezelés, beraktározás céljából elhelyezhetik.

Mert az összvendéglősség szükségletét ma, tekintve az óriási borárakat — beszerezni szinte lehetetlen. Honnan vegyük a megfelelő tőkét hozzá? Ma a bor ára homokvidéken 24-től 35-ig, Tokaj vidékén 40-től 50-ig, úgyszintén Mór-Badacsony vidékén is. Milliárdokra lenne szükség. De valahogy mégis ki kellene kászálódni a kátyuból, amelybe belejutottunk.

M. F.

Az örökös árvizsgáló bizottság

A kereskedelemügyi miniszter válasza az Országos Ipar-egyesület felterjesztésére

Annak idején ismertettük azt a felterjesztést, amelyet az árvizsgáló bizottságok megszüntetése ügyében az Országos Iparegyesület az ipari és kereskedelmi érdekképviselők, így a vendéglős és szállodás ipartestület bevonásával tartott értekezletének egyhangú határozata értelmében a kereskedelemügyi miniszterhez intézett. Erre a felterjesztésre a kereskedelemügyi miniszter most terjedelmes leiratban adta meg válaszát.

A miniszter mindjárt a válasz elején siet kijelenteni, hogy *azt a kérelmet, hogy az árvizsgáló bizottság megszüntetése kérdésének megvitatása céljából az érdekképviselők értekezletre hívassanak össze, teljesíthetőnek nem találta*. A leirat utal többek között arra, hogy az árvizsgáló bizottság működésére *magasabb állami érdekből szükség van* és számos esetben az árak hatósági megállapítását maga az illető érdekelt is kívánatosnak találta.

Elvárja egyébként a miniszter, hogy az érdekeltek feltétlenül meghajolnak az előtt az érv előtt, hogy az árvizsgáló bizottságokra feltétlenül szükség van a mai

Hordós
borüzem
VIII. Vig. n. 3

Püspöki uradalmi
bérpince n. l. Dac
központi iroda: Budapest V.
Zrínyi u. 7.

TELEFON:
103887 9-72.

Magyar palackosbor különlegességek. • Telefon: 75-96 és 96-36.

viszonyok között, amidőn valutánk még korántsem stabilizálódott és rövid időközökben olyan árhullámzásoknak vagyunk tanui, amelyekből az illegális kereskedők huznak elsősorban hasznot. Nem kutatjuk, hogy nincs-e valutánk ingadozásában, sőt alacsonyágában is némi szerepe az árvizsgáló bizottság működésének, de az talán kissé mégis különös, hogy a leirat az árhullámzások következtében csupán illegális haszonról beszél, de ennek ellenértékéről, az illegális veszteségről nem emlékezik meg, pedig ha az árhullámzás veszteséget jelenthet, akkor nyereséget is kell hogy jelentsen az iparosokra nézve az illegális jelző alkalmazásának veszedelme nélkül. Vagy talán a gazdák nem jutnak illegális haszonhoz akkor, amikor a 600 K termelési költségű búzát 1600 koronáért adják el?

A felterjesztés a rendelet kritikájánál kifogásolta azt, hogy a rendelet szerint az O. K. Á. B. van hivatva lépéseket tenni a vizsgálat során észlelt visszaélések miatt büntető eljárás megindítása végett és *ő hivatott a bíróságoknak és más hatóságoknak szakvéleményt is adni, tehát ugyanaz a feljelentő, aki a szakképviselői jogkört gyakorolja.* Ennek cáfolatául a miniszter arra hivatkozik, hogy erre igenis van példa a joggyakorlatunkban, mert a rendőri büntetőszabályzat szerint a szakképviselő még a vád képviselőjében is felléphet. Ez igaz, de a rendőri büntetőszabályzat és még a nagy szaktudást és körültekintést igénylő szakértő szabályzatnak is másnak kellene lennie.

Azzal a javaslattal szemben is komoly aggodalma van a miniszternek, hogy a tájékoztató árak megállapítását az *árvizsgáló bizottságok helyett a kereskedelmi és iparkamarák végezzék*, mivel az új ármegállapító szerv vagy új gyakorlatot kezdene, ami a miniszter szerint bizonytalansággal járna, — szerintünk pedig az eddigi bizonytalanságot szüntetné meg és az eddigi fogyasztói ideológia helyett *a szakszerűséget biztosítaná*, — vagy az O. K. Á. B. eddigi gyakorlatát folytatná, amit mi sem kívánunk a magyar iparnak. A miniszter véleménye szerint a budapesti kereskedelmi és iparkamara nem is rendelkezne az O. K. Á. B. anyagával és gyakorlott szakembereivel!

Ezek után nem marad más hátra, minthogy beletrördjünk a miniszter amaz elhatározásába, hogy az *árvizsgáló bizottsági intézményt mostani szervezetében továbbra is fenn fogja tartani* és mivel az árvizsgáló bizottságok működésének sulypontja a tisztességes kereskedők és iparosok védelmére helyeztetett át, annak fenntartási költségeit továbbra is fizessék azok, akiknek érdekében működik.

Értesítés. Bevételi pénztárkönyv, a forgalmi adó lerovásához, lapszámozva, felülbélyegezve és átfűzve, kemény kötésben. Ingyenes részletes utasítás minden könyvhöz mellékelve van. Ára K 120.— Kapható a lap kiadóhivatalában.

**Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!**

TESTÜLETI ÉLET

— Hivatalos közlemények —

Rovatvezető: WALTER KÁROLY főtitkár

*A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének hivatalos helyisége: IV., Kálvin-tér 2.
Hivatalos irodai órák: hétköznapokon délelőtt 9 órától délután 2 óráig.*

Az ipartestület pénzbeszedői Grosz György és Köhler Károly. Csak ők jogosultak a tagsági-díjak beszédésére.

*

A kimérési engedélyek felülvizsgálása. Az 1921. évi IV. t.-c. (az állami italmérési jövedékről) 18. §. első bekezdésének rendelkezése szerint az *érvényben levő engedélyeket* úgy az engedélyesek személyi megbízhatósága, mint annak a megállapítása céljából, hogy az engedélyekben foglalt jogosítványok a jelen törvény rendelkezéseinek megfelelnek-e, az *illetékes pénzügyigazgatóságnak hivatalból felülvizsgálat alá kell vennie.* A törvény ezen rendelkezése értelmében utasította a pénzügyigazgatóság közegeit az italmérési engedélyek beszédésére. Ez már megtörtént. A legtöbb üzletből az italmérési engedélyeket a pénzügyőrök elvitték és utasították egyidejűleg a vendéglősöket magyar honosságuk és személyi megbízhatóságuk igazolására. Ipartestületünk elnöke, Keszei Vince úr személyesen járt ez ügyben a belügyminiszteriumban, hogy a kellő felvilágosítást a szükséges okmányok mikénti beszerzéséhez megkapjuk, mert kartársaink az ipartestületben egymástól teljesen eltérő módon adták elő a kapott utasításokat.

Értesítjük t. tagtársainkat, hogy a honossági bizonyítvány megszerzését a m. kir. belügyminiszteriumtól kell kérni. I. ker., Vár, Országház-utca, III. emelet, 114. számú szobájában.

Ott be kell mutatni: 1. a *kérvényező* születési levelét és házasságlevelét, 2. az *édes atyjának* születési levelét és házasságlevelét.

Ezen felül mindenkinek meg kell szereznie az erkölcsi bizonyítványt is, amely (VI. ker., Andrássy-út 59) a m. kir. államrendőrség főkapitányságától nyerhető. Ha a két okmány — a honossági bizonyítvány és az erkölcsi bizonyítvány — meg van, akkor ezeket a kerületi pénzügyőrségnél kell bemutatni — kérvény nélkül — és ott a kerületi pénzügyőrségnél, a két okmány bemutatása után megkapják az italmérési engedélyt.

*

MAYERHOFFER ÉS NEMÉNYI UTÓDAI
MÁRKUS ÉS PAUER
BUDAPEST, VI., GYÁR-UTCA 20. SZÁM.
TELEFON: 71-55. — SÜRGÖNYCIMI MAPA.

Vendéglői konyhaberendezések, késtisztítógépek kézi- és erőhajtásra, húsipari gépek, téstamételő- és téstanyújtógépek állandó raktára.

A forgalmi adó. Felhívjuk t. kartársaink figyelmét, hogy addig is, amíg a forgalmi adó kifizetésének lehetősége készpénzben állapított meg, forgalmi adó bélyegeken írják le a napi bevétel után esedékes forgalmi adót.

*

Munkaközvetítés. Az ipartestület előjárósága felhívja a vendéglősöket és szállótulajdonosokat, hogy személyzetüket kizárólag az állami munkaközvetítő hivataltól szerezzék be.

*

Segédek. A segédek be- és kijelentése szintén az ipartestület, mint elsőfokú iparhatóság ügykörébe tartozik. Felhívjuk az üzlettulajdonosokat, hogy segédek illetéltetését, valamint az üzletből való kilépését az ipartestületnél jelentsék ezentúl be. A munkakönyvek kiállítása vagy munkakönyvek elvesztésének bejelentését, ideiglenes munkakönyvek kiállítását ugyancsak az ipartestület irodájában végezzük.

*

Tanoncok szerződötése. A vendéglős és szállodásipar képesítéshez kötött iparág, ennél fogva csak az lehet segéd, aki tanonc volt. Ennek következtében minden tanoncot szabályszerűen szerződötteni kell, hogy a tanoncnilyvántartókönyvbe bevezethető legyen. Minthogy még mindig több olyan tanonc van, akiknek szülője a tanítómesterrel szerződötést nem kötött és az ilyen tanonc tulajdonképpen tanoncnak nem is tekinthető, a kikötött tanoncidő lejártával fel sem szabadítható. Hogy ilyen eset ne forduljon elő, és az ebből származó minden kellemetlenség elkerültesse, felhívjuk mindazokat, akik tanoncokat tartanak és ez ideig még nem szerződötették, hogy a szerződötetést haladéktalanul eszközöljék az ipartestület irodájában.

*

Tanoncszabadítások. Az ipartestület előjárósága a tanoncokat hónaponként kétszer és pedig 5-én és 20-án szabadítja fel. A tanoncok felszabadításához szükséges előmunkálatok megtétele végett, mindenkor a felszabadítást megelőzően legalább öt nappal kell minden tagtársnak bejelentenie szándékát és benyújtania a szükséges okmányokat (szakiskolai bizonyítvány, szerződötés, keresztlevél) az ipartestület irodájában.

*

Dohányárúsítás a vendéglőkben. A dohánygyártmányok vendéglőkben, korcsmákban való elárúsításának kérelmezéséhez szükséges beadványok nyomtatásban az ipartestület hivatalos helyiségében (IV., Kálvin-tér 2) kaphatók. A budapesti ipartestület felhívja a tagjait, akik a dohánygyártmányok árúsítását kérelmezni óhajtják, hogy italmérési engedélyükkel, valamint a régi dohány-elárúsítási engedélyükkel fájradjanak fel a hivatalba, ahol a kérelmeket díjmentesen elkészítik.

*

Ingyenes munkaközvetítés. A hatósági munkaközvetítő igénybevétele ugy a munkaadók, mint az alkalmazottak részére teljesen ingyenes. Miután a hatósági munkaközvetítő alkalmazottainak eljárásukért a legszigorubb fegyelmi büntetés terhe mellett senkitől semmit, még ajándékot, vagy tisztán csak udvariasság látszatával bíró kedveskedéseket sem szabad elfogadniok, ilyen ajándékok nem is adhatók, mert minden ilyen kísérlet

közhivatalnokkal szemben alkalmazva a büntető törvény szigora alá is esik. Az ipartestület előjárósága erre a rendeletre annál is inkább figyelmezteti tagjait, mert e szabályok áthágása nemcsak törvény- és rendellenes és más munkaadók jogos érdekeire sérelmes, hanem a hatósági munkaközvetítés pártatlanságába vetett bizalom aláadására is felette alkalmas.

*

Jelentkezni kell az iparendedélyekkel. A kereskedelmi miniszter 1920 szeptember 18-án kelt 53021/1920. számú rendelete értelmében, amellyel a szállodás- és vendéglősipart képesítéshez kötötte, saját jól felfogott érdekükben felhívjuk mindazokat, akik még ezideig nem jelentkeztek, vendéglői és szállodai iparendedélyükkel haladéktalanul jelentkezzenek hivatalos helyiségünkben (IV. ker., Kálvin-tér 2. sz.) hétköznapokon délelőtt 9-től délutáni 2 óráig. Keszey Vince elnök.

HIREK

— **Az alkalmazottak kívánságai.** Az ipartestület előjárósága októberi ülésén megállapította az alkalmazottak új minimális fizetési táblázatát. A pincérek mindhárom szakszervezete most — miként a napilapok jelentik — új tárgyalásokat akar folytatni a kollektív szerződötés érdekében. Az a hír, mintha a pincérek sztrájkra készülnének, nyilvánvalóan nem felel meg a valóságnak. Egyelőre a kereskedelmi és iparkamara részéről történt érdeklődés, hogy az alkalmazottak foglalják egységbe kívánságaikat, amelyeknek legnagyobb részét az előjáróság legutóbbi határozatában nyilvánvalóan már teljesítette is.

— **Szervezkedés Kaposvárott.** Kaposvárott a somogymegyei vendéglősök november első felében gyűlést tartanak. A gyűlésre az Országos Szövetség elnökségét is meghívták, amely természetesen képviselteti magát a somogyi kartársak gyűlésén.

— **A bor.** A szüretet már befejezték, csak egyes nagyobb termelők szüretelnek még. Az idej termés mennyiségre alatta maradt a tavalyinak, de minőségben sokkal jobb. A kereslet nem épen nagy; a homoki bor 28—32, a balatoni 50—55, a gyöngyösvideki 30—35 korona, a móri 34—40 korona.

— **Halálozás.** Rudvig Adolf vendéglős, az ipartestület tagja, szeptember 26-án váratlanul elhunyt. Szeretett kartársunk temetése október 8-án volt a ráckevei temető halottasházából a legnagyobb részvét mellett.

Lütrich Ferenc sárbogárdi vasuti vendéglős október 19-én, 42 éves korában Sárbogárdon vérhasban elhunyt.

Idősebb Violet Ottó vendéglős, volt állami tisztviselő, aki a budai ellenforradalmi mozgalmakban résztvett és a kommun alatt elszenvedett izgalom következtében súlyos idegbajba esett, október 22-ikén 52 éves korában meghalt. Temetése hétfőn délután három órakor volt az Új Szent János-kórházból, nagy részvét mellett.

— **Üzérkedés a rézgáliccal.** Kecskemétről írják: A peronoszpóra elleni egyetlen védekező szerrel már megkezdették a nagy cégek és kis üzerek a jövő szezonra való spekulációt. Megbizottak járák be a szőlőtermő vidékeket s a kimaradt rézgálicot az eddigi napiárnál jóval magasabban összevásárolták, úgy, hogy ma már a vidéken egyáltalán nem kapható. Nagyon fontos volna, ha a földművelésügyi minisztérium venné

ismét kezébe a jövő évi rézgálic-szükséglet biztosítását, mert ha a szőlősgazdák az első permetezés idejére nem juthatnak rézgálichoz, az egész jövő évi bortermés veszedelembé kerülhet.

— **Megkezdtek a husz- és tizkoronások kicserélését.** A hivatalos lap vasárnapi száma rendeletet közöl, amelyben a pénzügyminiszter az Osztrák-Magyar Bank magyar felülbélyegzésű 20 és 10 koronáról szóló jegyeinek államjegyekre való kicserélését rendeli el. A kicserélést az állami jegyintézet és vidéki fiókjai, oly helyeken pedig, ahol ilyen intézet nincs, a magyar királyi állampénztárak végzik. A külföldön levő ily bankjegyek kicserélése iránt a jegyintézet külön intézkedik. A 20 és 10 koronás bankjegyek levonás nélküli kicserélése október 24-én kezdődött és november 15-én ér véget. A 20 és 10 koronáról szóló ugynevezett postatakarékpénztári jegyek kicserélése csak később meghatározandó időpontban fog megtörténni.

— **A M. Kir. Adóügyi Útmutató és Ellenőrző Iroda.** A Kassa-Oderbergi Vasut Rudolf-tér 6. számú házában megnyitott Budapesten a M. Kir. Adóügyi Útmutató és Ellenőrző Hivatal. A hivatal működése elsősorban az egyenes adók kivetésének előkészítésére fog kiterjeszkedni, de hatásköréhez tartozik Budapesten az állatforgalmi adó, a fényüzési adó és az általános forgalmi adó kivetése és ellenőrzése. Vidéken ezt a munkakört az egyes pénzügyigazgatóságok töltik be. A hivatal utbaigazító működését is megkezdte már és naponta délelőtt 10—12 óráig áll a felek rendelkezésére. A legtöbb utbaigazítást a felek az általános forgalmi adó tekintetében kérik, s a legtöbb jelentkező fél azt panaszolta, hogy nem tud nyers bevételeiről pontos feljegyzéseket vezetni. Az ilyenek azt a tanácsot kapják, hogy *folyamodjanak a forgalmi adónak általánosságban való fizethetése iránt.* Eddig már több száz ilyen kérvény érkezett be, s azok elintézésére csak azok után kerülhet a sor, ha hivatali közegei útján ellenőriztetnek a fél bejelentő lapján bevallott 1920. évi és 1921 első félévi nyers bevételekről szóló adatok. A hivatal úgy az egyes feleknek, mint az egyes érdekképviseleteknek kész a feltett elvi jelentőségű kérdésekre nézve írásban is felvilágosítással szolgálni. Az új hivatal élén dr. Szakáts Nándor miniszteri tanácsos áll, az útmutatóosztály vezetője dr. Szövényi László pénzügyi tanácsos, az adóellenőrzési osztályt Kern Ferenc detektív-főfelügyelő vezeti, a könyvszakértői és könyvvizsgálói osztály élén Nagy László könyvszakértő, az általános forgalmi adó osztálya élén dr. Csulak Elemér pénzügyi titkár, az állatforgalmi osztály élén Halmai József pénzügyi tanácsos áll. A fényüzési forgalmi adó osztálya szervezés alatt áll.

— **A fölszabadult vendéglősök.** A pécsi vendéglősgyűlés nagy erkölcsi eredményei után az Országos Szövetség legközelebbi föladatának tekinti, hogy az országos szervezetbe a fölszabadult bajai, mohácsi, szigetvári és villányi vendéglősök bevonását elősegítse. Az Országos Szövetség elnöksége részéről legközelebb megbízott megy a fölszabadult területekre, hogy a vendéglős- és szállodaskartársakat az ipar aktuális kérdéseiről, az eddigi szervezkedés eredményeiről és a további célokról tájékoztassa. Hisszük, hogy az Országos Szövetség munkájának a fölszabadult vendéglősök buzgó

részesei lesznek, s hogy érdekeiket a Szövetség teljes erejével fogja minden kérdésben képviselni.

— **Vendéglősgyűlés Békéscsabán.** A békéscsabai vendéglősök az elmúlt héten nagygyűlést tartottak, amelyen az Országos Szövetség képviselőjében meghívásra Kriksfalussy István jelent meg. A gyűlésen a békéscsabai vendéglősség aktuális kérdéseivel foglalkoztak, elhatározták, hogy az *ipartestületben a vendéglősszakosztályt fölláttják*, s hogy az Országos Szövetséghez ragaszkodnak, amelynek támogatását is kérték. Elhatározták még, hogy *beszerző részvénytársaságot alakítanak.*

— **Vendéglősök vacsorái.** A vendéglősök vacsorái minden alkalommal pénteken este 8 órakor a következő helyeken lesznek: Október 28-án a Pannonia étteremben (VII., Rákóczi-út 5), november 11-én Potzmann Mátyas úrnál (VIII., Üllői-út 6), november 25-én az Astória nagyszálloda r.-t. éttermében, december 9-én Mitrovácz Adolf úrnál (VIII., Dohány-utca 20).

— **Ajándék a vendéglős muzeumnak.** A kommunizmus szerencsés leverése után a szerbek, dacára a Trianonban megkötött u. n. békeszerződésnek, megszállva tartották Baranya megyét.

Hosszas diplomáciai alkudozásnak végre sikerült a szerbeket kivonulásra bírni. 1921 augusztus 20-án délelőtt 10 órakor vonult be a magyar nemzeti hadsereg, az ünneplő ruhába öltözött lakosság éljenzései között, a fellobogózott Pécs városába.

A bevonuló századot Osgyány József százados vezette, akit a pécsi Pannonia-szálló tulajdonosa, Prandtner Jenő úr művészi kivitelű Magyarország címerével ékesített majolika tányéron elhelyezett kenyérral és borral — a testvéri szeretet jeleivel — fogadott.

A vitéz százados sajátkezűleg jegyezte fel a tányérra nevét és a bevonulás keltét. Prandtner Jenő úr ezt az értékes tányért a vendéglős muzeumnak ajándékozta. Fogadja érte elnökségünk hálás köszönetét. Vajha minél számosabb követője akadna Prandtner Jenő kartársunknak, hogy azok, akiknek birtokában a muzeumba való tárgy van, sietne azzal gazdagítani, hogy a muzeum mielőbb átadható legyen hivatásának. Keszey Vince elnök.

— **A Jóbarátok uzsonnái.** A Jóbarátok asztaltársasága uzsonnáit a következő helyeken tartja meg, minden szerdán délután négy órakor: Október 26-án Tompa András úrnál (IX., Márton-utca 18), November 2-án Gregorits Simon úrnál (VIII., Népszínház-utca 23), 9-én Grams Ferenc úrnál (IX., Üllői-út 23), 16-án Szabó Jenő úrnál (VI., Váci-út 97, Lang-gyár megálló), 23-án Schmauder József úrnál (IX., Bokréta-utca 12), 30-án Ammer János úrnál (VIII., Kerepesi-út 5), December 7-én Horváth István úrnál (IX., Fővám-tér 10), 14-én Szarka Imre úrnál (VIII., Főherceg Sándor-utca 44), 21-én Zsin Péter úrnál (IX., Ráday-utca 56). A Jóbarátok uzsonnáján szívesen látjuk az új kartársakat is.

— **Szakiskola Szegeden.** A szegedi általános ipartestület vendéglősipari szakosztálya, Szarka István elnöklésével ülést tartott. Az elnök beszámolt a debreceni nagygyűlésről, majd indítványára elhatározta, hogy Szegeden újra fölláttja a vendéglősszakiskolát.

— **Corso mozibüffé** megnyitott, ujonnan berendezve. Délután uzsonna és tea. Nyitva délelőtt 10 órától este 11 óráig.

Legjobb téli szalámi a kizárólag tisztán sertéshúsból készült

Részvénytársasági

Magyar Szalámigyár r. t.
Budapest, X., Füzér-u. 37

— **Kiszel József új étterme.** A Váci-utcai volt Klotild-éttermet és kávéházat Kiszel József, kitűnő kartársunk megvásárolta, s október 22-ikén megnyitotta.

— **Árverés.** 444,000 korona becsértékű üzletberendezés, IV., Kuria-utca 2. sz. a. 1921 október 28-án délelőtt 11 órakor nyilvános árverésen el fog adatni.

— **A szerencsi vasuti vendéglő.** (Pályázat.) A 26014/1921. számú hirdetés szerinti az államvasutak Szerencs állomásán a vendéglői-üzlet bérletére, öt évi tartamra november 9-ig a Máv. miskolci üzletvezetőségéhez kell a pályázatokat beadni.

Vendéglős- és Szállodás Évkönyv

A Vendéglős szerkesztésében és kiadásában ezentul évenként

Vendéglős- és Szállodás Évkönyv

jelenik meg. Az 1922. évre szóló évkönyv már november végén elhagyja a sajtót Walter Károly ny. főigazgatónak, a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete, valamint a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Országos Szövetsége főtitkárának és Balassa Józsefnek szerkesztésében.

A Vendéglős- és Szállodás Évkönyv régi hiányt pótol. Minden vendéglős és szállodás rég nélkülözi az olyan útmutatót, amely az iparát mindennap érintő kérdésekben fölvilágosítást ad. Naptári rész, az ipart érdeklő előjegyzésekkel és figyelmeztetésekkel, pontos és nélkülözhetetlen címár, ismertető közlemények, a törvények és rendeletek összefoglalása, sok érdekes és fontos közlemény teszi teljessé a terjedelmes munkát, amely minden vendéglős és szállodás számára nélkülözhetetlen lesz, de amelyre szüksége van mindenkinek, aki üzleti összeköttetésben áll a vendéglős- és szállodásiparral.

A könyvhöz az előszót Walter Gyula dr. püspök; bevezető közleményt Bernolák Nándor dr. népjóléti miniszter írta.

A diszes kiállítású terjedelmes Évkönyv ára példányonként száz korona. A bevételből jelentős rész jut a nyugdíjintézet, a szakiskola, a menedékház és a segélyalap javára is.

Tisztelettel kérjük a vendéglős- és szállodatulajdonosokat, valamint az ipar iránt érdeklődőket, sziveskedjenek a Vendéglős- és Szállodás Évkönyv-et az 1922. évre megrendelni.

Kérjük az előfizetéseket minél előbb beküldeni, mert csak annyi példányt nyomtatunk, ahány megrendelés történik. Kérjük továbbá, hogy a hirdetéseket — lehetőleg november 15-ig — alulírott kiadóhivatalhoz beküldeni sziveskedjenek.

Budapest, 1921 augusztus hónap.

Tisztelettel

A VENDEGLŐS

szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IV., Kálvin-tér 2.

EÖTVÖS LÁSZLÓ és T. KECSKEMÉTI, Kápolna-utca 1. sz. Bor-, gazdasági árukereskedelmi és bizonányi vállalat. Kitűnő urasági és paraszt borokat napi árban apróbb tételekben is szállít. — Sörgőncím: GRANARICUM. — Telefon: 1-24. Megkeresésnél hivatkozzék e lapra.

LIGNEUM

HÁZTARTÁSI ÉS KONYHA-FELSZERELÉSI CIKKEK,
BUDAPEST, IV., VÁMHÁZ-KÖRÚT 6. SZÁM.
Szállodások, vendéglősök stb. engedményben.

Álláskereső

Az ipartestület elnökségétől a következő címek kérelmezték elhelyezésüket:

Üzletvezetőnek: VI., Teréz-körút 22. földszint. Autóüzlet.

Fizető éttermi segédnek: VIII., Népszínház-utca 51. II. em. 3., V., Béla-utca 4. III. em. 18., VII., Vörösmarty-utca 2. I. em. 12., IX., Szevetenay-utca 8. földszint 16.

Éttermi segédnek: VIII., Mária-utca 18. I. em. 24. Szabó József, Hungária szálloda; Rákospalota, Mária-utca 8.; Kispest, Rákóczi-utca 130., VI., Szerencsen-utca 11. II. em. 23.

Éttermi tanoncoknak: I., Lóránt-út 4., Hársfa-utca 4. II. em., VI., Szent László-út 12. földszint 6.

Szakácsstanoncoknak: Szentmihály-Sashalom, Damjanich-utca 30., Kossuth Lajos-utca 177/b., V., Nádor-utca 18. I. em. 14., Csepel, Templom-tér 12.

Portásnak: IX., Lónyay-utca 49., V., Vág-utca 14. II. em. 9. Rákospalota, Mária-utca 8.

Felirónőnek: Andrassy-út 28. II. em. 21., Margit-körút 62. földszint 2., VII., Dohány-utca 26. I. em. 20.

Szakácsnőnek: István-út 21. földszint 2.

Felelős szerkesztő: ABA SÁNDOR.

Kiadó: A SAJTÓBIZOTTSÁG.

Szent-László könyvnyomda nyomása, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 28.

Mosléket veszek

nagy mennyiségben, jó áron. Cím megtudható
A „Vendéglős” kiadóhivatalában.

AMBRA

EGYESÜLT LIKŐRCYÁRAK
ÉS
GYÜMÖLCSLEPÁROLÓ
R.T.

BUDAPEST
VII. ILKA-UTCA 25-27.

TELEFON:
JÓZSEF 22-44.

Szállodai, vendéglői és kávéházi

üvegárúk

a Schrelber J. Unokaöccsei
üvegyárainak ierakata.

ERHARDT JÁNOS UTÓDA
SZITTNER FERENC
Budapest, IV., Mária Valéria-u. 1
a Bristol szállóval szemben.
TELEFON: 8-37.

Szolid árak, pontos kiszolgálás.

Minden szőlőbirtokos, borkereskedő, gazdakör, olvasókör, központi szesz-főzde és szőlészeti alkalmazott járassa a minden csütörtökön megjelenő egyetlen hazai szőlő- és borgazdasági szaklapot, a

„Borászati Lapok”-at.

Előfizetési ára a következő 1/4 évre 75.— K.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IX. ker., Üllői-út 25. II. II. Köztelek.

Sör csapok, borászati cikkek!
MIKA TIVADAR FÉMÁRÜGYÁR BUDAPEST, VII., KAZINCZY-
 UTCA 47. TELEFON: J. 128-27

**VENDÉGLŐSÖK TÜZELŐANYAG
 BESZERZŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA**

BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁMHÁZ-KÖRÚT 2. SZÁM

Raktárak: Dunaparti teherpályaudvar.

Szállít: **szenet, fát, Cséry-kokszot** maximális áron alul.
 TELEFON: JÓZSEF 73-28.

Marschall Józsefné vad- és tisztított
 baromfikereskedése
 BUDAPEST, VI., HUNYADI-TÉR 2.

SCHWARCZ JAKAB

vaj- és tojásnagykereskedő. Budapest, VII., Klauzál-tér 16. szám.
 Szállodáknak és vendéglőknek a legelőnyösebb árak.
 Garantált friss lámpázott teatojás. ♦ Telefon: József 105-09

Alapított 1820. FANDA ÁGOSTON és ZIMMER PÉTER UTÓDA
ZIMMER FERENC halászmester BUDAPEST.
 Főüzlet: KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK. Fiókiüzlet: V., JÓZSEF-TÉR 13.
 TELEFON: JÓZSEF 48-94 és 150-65.

PARAPADUGÓK, KÉNLAP ÉS BORDERÍTŐSZEREK
 valamint az összes pincegazdasági cikkek
 legjutányosabb beszerzési forrása

NAGY IGNÁC

BUDAPEST, VII., KÁROLY-KÖRÚT 9. Tel.: József 115-15

Legújabb különlegesség:

Hobé-Grand Monarque

HOBÉ

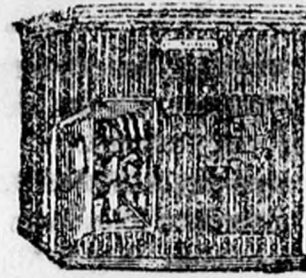
Likörkülönlegességek

- Triple sec
- Curacao
- Cherry-Brandy
- Kristálykömény
- Cacao
- Vanilla
- Mocca
- Elixir
- Hobétine

Hobé Damase és Társa
 francia rendszerű
 nagy szeszárúpárolás r.-t.

Telefon: 14-94

Gyár és iroda: Budapest, VI., Lomb-utca 11. szám.

Mendelovits Farkas

első „Amerikai“-eredetű szétszedhető
jégszekrények, szállodal- és ven-
 déglői hűtőberendezések, bor- és sörkl-
 mérő készülékek gyára. A szakmában elis-
 mert elsőrangú, versenyen kívül álló cég.

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 64.
 Telefon: József 60-67. — Alapítástól 1899. évben.
 Az 1912. évi orsz. húslipari kiállítás arany éremmel kitüntetve.

**Az összes „Gessler“-féle
 likörkülönlegességek**

a Vendéglős Beszerző Csoport
 R. T.-nál kaphatók.

Herceg Windischgrätz Lajos
 borpincészetei és Tokaji Bor-
 termelők Társ. Részvénytársaság
 SÁROSPATAK. ♦ TOKAJ. ♦ BUDAFOK.

Központi iroda:

Budapest, IV., Váci-utca 27/33. Telefon 56-20

BÁN és MIHALIK

exelített

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR RÉSZV. TÁRS. FŐRAKTÁRA
 Budapest, V., Vörösmarthy-tér 1. (Gizella-tér) Haas-palota. Telefon: 33-83
 Vendéglői és kávéházi üvegárúk nagy választék-
 ban gyári áron.

VENDÉGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA R.-T.

BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁMHÁZ-KÖRÚT 2. SZ.

Igazgatóság: Vámház-körút 2. I. em. Elosztó osztály: Vámház-körút 2. földszint.

TELEFON: { IGAZGATÓSÁG . . . JÓZSEF 72-67.
 ELOSZTÓ OSZTÁLY JÓZSEF 73-26.
 FŐPÉNZTÁR . . . . . JÓZSEF 73-28.

CIFKA JÓZSEF BUDAPEST,

V., Vilmos császár-út 48. ♦ Telefon: 28-92
 Sürgőnyclm: Cifka 2892 Budapest.

Pincegazdasági cikkek szaküzlete. Borszivattyúk, prések, per-
 metezők, borszűrők, palackok, parafadugók, kupakok, címkék, kén-
 lap, borderítő anyagok, gelatin, vizahólyag, stb.
 Koronadugók, dugaszológépek, sörfejtőberendezések, úrmértékek stb.

Az „OCEÁN“ Magyar Konzervgyár és Keresk. r.-t.

BUDAPEST-DUNAKESZI

Ajánlja legjobb minőségű marinált, füstölt és sós
 heringjeit, olajos szardiniát és laza-
 cot, Ambrózia mustárt, gyümölcs- és
 ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ főzelék konzervjeit. ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

**Vidéki kartársak
 találkozóhelye**

KESZEY VINCE étterme Budapest, VII., Rákóczi-út 44